

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/95

Karar Sayısı : 2015/104

Karar Tarihi : 25.11.2015

R.G. Tarih - Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 10. Tüketici Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 19.3.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun, 2.5.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un;

1- 77. maddesiyle değiştirilen 164. maddesinin son fıkrasının son cümlesinin,

2- 78. maddesiyle değiştirilen 165. maddesinin,

Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: Davacı avukat tarafından, daha önce vekil olarak katıldığı boşanma ve mal rejimi ayrılığı davaları nedeniyle alacaklı olduğu avukatlık ücretinin davalılardan müteselsilen tahsili talebiyle açılan davada, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKÜMLERİ

1- Kanun'un 164. maddesinin itiraz konusu cümleyi de içeren son fıkrası şöyledir:

*"Dava sonunda, kararla tarife dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücreti avukata aittir. **Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez.**"*

2- Kanun'un itiraz konusu 165. maddesi şöyledir:

"İş sahibinin birden çok olması halinde bunlardan her biri, sulh veya her ne suretle olursa olsun taraflar arasında anlaşmayla sonuçlanan ve takipsiz bırakılan işlerde her iki taraf avukat ücretinin ödenmesi hususunda müteselsil borçlu sayılırlar."

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Berrak YILMAZ tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya

aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. Başvuru kararında, 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinin son fıkrasının son cümlesi ile 165. maddesinin iptali istenilmiştir.

4. İtiraz yoluna başvuran Mahkemede bakılmakta olan dava, bir avukatın daha önce vekil olarak katıldığı boşanma ve mal rejimi ayrılığı davalarının karara bağlanması sonrasında, bu davalar nedeniyle vekâlet sözleşmesinden doğan avukatlık ücreti alacağının tahsili talebine ilişkindir. Vekâlet ücretinin takas ve mahsup edilmesinin ya da haczedilmesinin söz konusu olmadığı bu davada, Kanun'un 164. maddesinin itiraz konusu son fıkrasının son cümlesi uygulanacak kural değildir.

5. Ayrıca, boşanma ve mal rejimi ayrılığı davalarında taraflardan yalnızca biri, davacı avukat ile vekâlet sözleşmesi yaptığından, Kanun'un 165. maddesinde öngörülen iş sahibinin birden çok olması hali de söz konusu değildir. Öte yandan, Mahkemede bakılmakta olan davanın konusunu teşkil eden vekâlet ücretinin talep edilmesine neden olan davalar, boşanma ve mal rejimi davaları olup, bu davaların sulh veya her ne suretle olursa olsun taraflar arasında anlaşmayla sonuçlanan ve takipsiz bırakılan işlerden sayılması da olanaklı değildir. Zira söz konusu davalar takipsiz bırakılmamış, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 166. maddesi gereğince, maddede belirlenen usul ve koşullara uygun olarak hazırlanan ve hâkim tarafından onaylanan bir protokole bağlı olarak karara bağlanmıştır. Taraflar, boşanmanın malî sonuçları ile çocukların durumu konularında bir anlaşmaya varmakla birlikte, bu anlaşma söz konusu davaları kendiliğinden ortadan kaldırmamakta, hâkim tarafından uygun bulunması halinde boşanmaya karar verilmektedir. Ayrıca hâkimin, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilme yetkisi de bulunmaktadır. Hâkim söz konusu protokolü uygun bulmadığı takdirde ise boşanma ve mal rejimi davalarını sonuçlandırmamakta ve davalara devam olunmaktadır. Bu bağlamda söz konusu davaların sona ermesinde münhasıran tarafların iradesinin yeterli olmadığı ve davaların sona ermesinin belirli usul ve koşullara bağlandığı dikkate alındığında, itiraz konusu kuralda yer alan sulh veya her ne suretle olursa olsun taraflar arasında anlaşmayla sonuçlanan ve takipsiz bırakılan işler kapsamında değerlendirilemeyeceği açıktır.

7. Dolayısıyla, bakılmakta olan davanın konusunu oluşturan uyuşmazlığın, Kanun'un 165. maddesinde belirtilen işler kapsamında değerlendirilebilmesi mümkün olmadığından, anılan maddenin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı da bulunmamaktadır.

8. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kurallara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

III- HÜKÜM

19.3.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun, 2.5.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un;

A-77. maddesiyle değiştirilen 164. maddesinin son fıkrasının son cümlesinin,

B-78. maddesiyle değiştirilen 165. maddesinin,

itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu cümle ve maddeye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 25.11.2015 tarihinde OYBİRLİğİYLE karar verildi.

Başkan

Zühtü ARSLAN

Başkanvekili

Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili

Engin YILDIRIM

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Alparslan ALTAN

Üye

Nuri NECİPOęLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Esas Sayısı : 2015/95
Karar Sayısı : 2015/104

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ